

ANNALES SCIENTIA POLITICA

VOLUME 9, NUMBER 1, 2020

ANNALES SCIENTIA POLITICA

Vol. 9, No. 1, 2020

SZÉKELY, G.: Institute of Political Science as part of the International Visegrad Fund project. (report). Annales Scientia Politica, Vol. 9, No. 1 (2020), pp. 66 – 68.

GABRIEL SZÉKELY

Institute of Political Science
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
E-mail: gabriel.szekely@unipo.sk

INŠTITÚT POLITOLÓGIE AKO SÚČASŤ PROJEKTU MEDZINÁRODNÉHO VYŠEHRADSKÉHO FONDU

GABRIEL SZÉKELY

Institute of Political Science
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
E-mail: gabriel.szekely@unipo.sk

Do okruhu vedeckovýskumných aktivít členov Inštitútu politológie Prešovskej univerzity patrí okrem výskumu cezhraničnej spolupráce aj problematika volieb a volebných systémov, t. j. problematika, ktorá práve dnes z viacerých príčin znateľne rezonuje v obci akademikov, politikov, novinárov i širšom verejnom priestore.

Jedným z radu pozitívnych výsledkov vyššie uvedených činností Inštitútu politológie je aj jeho podiel na medzinárodných projektoch, ktoré ponúkajú možnosť zdieľať, informovať či konfrontovať celú sumu poznatkov a skúseností s odborníkmi z viacerých spoločenskovedných oblastí vrátane politológie. Inštitút politológie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity, v pozícii spoluriešiteľa, bol zapojený do projektu Medzinárodného vyšehradského fondu „Visegrad Project #21910020 – Improvement of methods and tools of Political Science in Ukraine: influence of the V4 universities“ –, ktorého hlavným riešiteľom bola Katedra politológie Filozofickej fakulty Lvovskej národnej univerzity Ivana Franka vo Lvove.

Do výskumných zámerov projektu zapadala aj medzinárodná vedecká konferencia s názvom *Politické strany a voľby: ukrajinská a svetová prax*, ktorá sa uskutočnila 9. 11. 2019 v priestoroch Filozofickej fakulty Lvovskej univerzity.

Jej história siaha do 17. storočia (1661), čím sa radí medzi najstaršie na Ukrajine. V súčasnosti ponúka študentom široké možnosti štúdia; pod univerzitu spadá 19 fakúlt, vrátane Filozofickej fakulty s Katedrou politológie. Uvedené pracovisko pravidelne usporadúva vedecké konferencie a kolokviá. Sem patrí aj vyššie uvedená konferencia s medzinárodnou účasťou, tematicky orientovaná na oblasť výskumu politických strán a volieb v komparatívnej perspektíve. Podobne ako predošlé tri ročníky, aj štvrtá konferencia v poradí bola venovaná pamiatke niekdajšieho dlhoročného pracovníka Katedry politológie, docenta Jurija Romanoviča Švedu (1964 – 2016), ktorý sa taktiež venoval problematike volieb, volebných systémov a v neposlednom rade aj politickej komunikácii. Z jeho odborných prác hodno uviesť napríklad encyklopedický slovník s názvom *Politické strany* (2005), pozoruhodná je však aj vedecká monografia *Voľby od A po Z* (2015). Popri domácich ukrajinských, a taktiež ruských účastníkoch sa na konferencii prezentovali aj výskumníci z krajín „Vyšehradskej štvorky“.

Konferenciu otvoril vedúci Katedry politológie profesor Anatolij Semionovič Romaniuk. Následne program konferencie, resp. jej rokovanie pozostávalo z troch pracovnotematických panelov. Časť aktívnych účastní-

kov konferencie venovala pozornosť „nevyspytateľnej“ dynamike aktuálneho politického diania, a to aj vo vzťahu k výsledkom parlamentných a následne prezidentských volieb na Ukrajine v roku 2019. Pozornosti vystupujúcich a ďalších diskutérov neunikol ani problém rastu a úspešnosti populistických strán či politikov, predovšetkým z krajného pravicového politického spektra. Ako vidieť, s týmto vývojovým trendom sú konfrontované nielen postkomunistické krajiny, ale aj demokracie západnej Európy. Ako konšatovali účastníci Ťvovského vedeckého „snemovania“, možno uvažovať o celom rade príčin, medzi ktorými má nezanedbateľné miesto zhoršujúca sa sociálna situácia vo všeobecnosti, degradácia strednej triedy, prekarizovaná práca atď., t. j. „atak“ migrantov je iba jedným z ďalších faktorov, ktorý populistickí – nie vždy pravicoví – politici obratne zneužívajú...

Na konferencii mal svoje zastúpenie aj Inštitút politológie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity, ktorý reprezentovali jeho dvaja členovia – M. Cirner a G. Székely. Svoje príspevky prezentovali v rámci tematického panelu analýzy volieb a procesov transformácie v krajinách V4. V príspevku M. Cirnera – *Volebný systém v parlamentných voľbách na Slovensku* – odznela kritika problematického nastavenia súčasného volebného systému do NR SR. Okrem potreby zmeny volebného systému uvedený autor konšatoval, že prípadná zmena by mohla ohrozovať záujmy, resp. existenciu reálnych politických subjektov a ešte viac ich establishment. Uvedená téma, pričinením politikov, rezignuje na vecnú a odbornú diskusiu. Povedané ináč, chopili sa jej médiá, stranami a ich mecenášmi platení „aktivisti“, ale i samotní politici ako nie raz schopní ideologickí

manipulátori. Druhý z prešovských účastníkov konferencie (G. Székely) prezentoval príspevok s názvom *Participatívny rozpočet na Slovensku: možnosti, obmedzenia a skúsenosti v praxi*. Okrem súčasného trendu, teda poklesu občanov na politickej participácii všeobecne, nízkej volebnej účasti, nebezpečenstve nárastu autoritárskych tendencií, poukázal na praktické možnosti, ktoré participatívny rozpočet samosprávy – ako špecifická forma politicko-občianskej angažovanosti – ponúka. Ukazuje sa, že tento mechanizmus participatívnej demokracie v samosprávach na Slovensku má vzostupnú tendenciu. Napriek tomu, aj naďalej existuje otvorený priestor k ďalšiemu vylepšovaniu podmienok aktívnej účasti občanov na správe vecí verejných.

Inštitút politológie Prešovskej univerzity zastúpený M. Cirnerom a G. Székelym vyslovuje poďakovanie organizátorom konferencie za pozvanie, pohostinnosť a v neposlednom rade aj za vysoký odborný status vedeckého podujatia. Srdečné poďakovanie patrí nielen spomínanému profesorovi A. S. Romaniukovi, ale aj docentovi V. Lytvynovi, ktorý bol hlavným projektovým koordinátorom a zabezpečoval jeho administratívno-technickú agendu.

Čo dodať na záver? Azda „iba“ to, že status konferencie akoby povýšil *genius loci* univerzity starobylého mesta Ťvov, „Jeruzalemu Východu“, politicko-mocenského i kultúrneho centra Haliče – od tereziánskych čias súčasťou rakúskeho mocnárstva, hrdého na svoju multi-kultúrnu minulosť. A nemali by sme zabudnúť, že na Univerzite vo Ťvove študoval aj jeden z veľkých duchov stredoeurópskej židovskej literatúry – Bruno Schulz (1892 – 1942), literát, maliar a grafik v jednej osobe.

Fotografia 1 Účastníci medzinárodnej konferencie z krajín V4

(zľava: V. Lytvyn, R. Alberski, A. S. Romaniuk, A. Schmidt, J. Kozierska, M. Cirner, G. Székely)
Zdroj: Gabriel Székely

Fotografia 2 Účastníci konferencie

Zdroj: Katedra politológie Lvovskej národnej univerzity Ivana Franka, 2019. Dostupné na internete: <https://www.facebook.com/politologia/photos/pcb.2478455152432523/2478454722432566/?type=3&theater>.